

Upravništvo: Ljubljana, Pucničjeva ulica 9.
Telefon št. 31-22, 31-23, 31-24
Inseratni oddelki: Ljubljana, Pucničjeva ulica 9 — Telefon št. 31-25, 31-26
Podružnica Novo mesto: Ljubljanska cesta 42
Izključno zastopstvo za oglaševanje v Italiji in
tuzemstvu: UPI S. A. MILANO
Računi: za Ljubljansko pokrajino pri pošto-
čkovnem zavodu št. 17.749, za ostale kraje
Italije: Servizio Cont. Cor. Post. No 11-3118

JUTRO

Izhaja vsak dan razen ponedeljka.
Mesečna naročnina 32 litr.

Uredništvo:
Ljubljana — Pucničjeva ulica št. 9.
Telefon št. 31-22, 31-23, 31-24.

Rokopisi se ne vračajo.

Schwere deutsche Angriffsschlachten im Osten und Westen

Sowjetstellungen zwischen Plattensee und Donau durchstossen — 40 km Raum nach Osten gewonnen — Bolschewisten in Kurland weiter geworfen — 318 Sowjetpanzer und 553 Geschütze vernichtet

Aus dem Führerhauptquartier, 8. Jan. DNB. Das Oberkommando der Wehrmacht gibt bekannt:

An der Nord- und Süd-Westflanke des Frontbogens zwischen Maas und Mosel behaupten sich unsere Verbände in harten Kämpfen gegen die wieder einsetzenden Durchbruchversuche der durch englische Divisionen verstärkten ersten amerikanischen Armee. Sie vernichteten erneut zahlreiche feindliche Panzer, östlich Bastogne erzielte der Feind keinerlei Erfolge mehr, sondern wurde durch unsere Angriffe noch weiter zurückgeworfen.

Im Südbereich der Westfront haben die Kämpfe im Elsass und am Oberrhein grösseren Umfang angenommen. Südlich Weissenburg sind unsere Truppen in die Maginotlinie eingedrungen. Südlich Strassburg wurden in einem überraschenden Vorstoss westlich des Rheins nach Norden die feindlichen Sicherungen zersprengt. In vergeblichen Gegenangriffen rasch zusammengegraffter Kräfte verlor der Feind 14 Panzer. Ausserdem wurden über hundert gegnerische Kraftfahrzeuge vernichtet.

Lüttich und Antwerpen liegen unter anhaltendem Fernbeschuss.

In Italien kam es gestern an der gesamten Front nur zu einzelnen Aufklärungsgefechten.

In Ungarn haben Truppen des Heeres und der Waffen-SS zwischen Plattensee und Donau in mehrfachen harten Angriffskämpfen die feindlichen Stellungen durchstossen und nördlich des Vertes Gebirges bis zu 40 km Raum nach Osten gewonnen. Gran wurde wieder erobert. Im bisherigen Verlauf dieser erfolgreichen

Operationen wurden 159 Panzer und 425 Geschütze vernichtet oder erbeutet. Der Gegner erlitt hohe blutige Verluste. Die Kämpfe gehen weiter.

Die tapfere deutsch-ungarische Besatzung von Budapest hält sich gegen die von Osten herandrängenden Sowjets. Im südöstlichen Stadtteil Kis-Pest toben erbitterte Strassenkämpfe.

In den beiden letzten Tagen wurden im feindlichen Einbruchraum nördlich der Donau 101 Panzer, grösstenteils durch Panzerfaust vernichtet. Eine Panzerdivision schoss davon an einem Tag 58 Panzer mit Nahkampfmitteln ab. Im südlichen Grenzgebiet der Slowakei wurden durch eigene Gegenangriffe unsere Stellungen verbessert.

In Kurland warfen unsere Truppen nördlich Dablen die Bolschewisten trotz verstärkter Gegenwehr weiter zurück. Nach bisherigen Meldungen wurden bei diesen Kämpfen über 500 Gefangene gemacht und 53 Panzer sowie 128 Geschütze aller Art vernichtet oder erbeutet.

Nordamerikanische Terrorverbände griffen am gestrigen Tage das westliche und südwestliche Reichsgebiet an. Wieder waren vorwiegend Wohnviertel das Ziel ihrer Bombenwürfe. Bei zwei aufeinanderfolgenden nächtlichen Terrorangriffen der Briten auf die Hauptstadt der Bewegung wurden schwere Häuserschäden, vor allem in der Innenstadt Münchens verursacht und zahlreiche Kulturbauten zerstört. Luftverteidigungskräfte brachten 27 viermotorige Bomber zum Absturz.

Das Vergeltungsfeuer auf London dauert an.

Za „bodočo sovjetsko Francijo“

Bern, 8. jan. Kot javlja moskovska poročevalska služba, se je vršilo v čast v Franciji mudečega se odposlanstva sovjetskih delavskih združenj zborovanje pariskih delavskih organizacij. V imenu francoskih zastopnikov je izrazil Reynaud »neskončno hvaležnost« francoskega ljudstva sovjetskim narodom. Dejal je med drugim: »Skupno z vami, sovjetski tovariši, in skupno z našimi angleškimi in ameriški zavezniki se bo Pariz zopet obnovil z njimi pa nastajajoča francoska narodna armada ter bodoča sovjetska Francija.«

Vodja sovjetskega odposlanstva Solovjev je izjavil, da ima bližnji mednarodni kongres delavskih združenj za cilj tesno sodelovanje vseh demokratičnih držav ter osnovevanje močnega organizacije, ki bo sposobna združiti organizirane sile vsega sveta.

Besede o sovjetski Franciji bodo najbrže tudi poslednjemu lahkovernežu v Evropi odprle oči, da bo spoznal, kam plove o evropske dežele, ne glede na to, ali jih upravljajo boljševiki sami ali pa njihovi zapadni plutokratski oprede. Moskovski imperializem se nikakor neče ustaviti kje v vzhodni Evropi. Kakor se vrše v Grčiji in Bononijev Italiji že prvi spopadi boljševikov za oblast, tako je iztegnil Stalin z de Gaullovim paktom svoje ruke tudi že proti zapadu, kjer je našel v de Gaulle postojno orodje za izpolnjevanje moskovskih želja. Sedaj priključajo kot prihodnji cilj že popolnoma javno sovjetsko Francijo, obenem pa poudarjajo soglasje z angleškimi in ameriški zavezniki. Istčasno podpirajo sovjetski zastopniki znova svetovne revolucionarne tendence boljševiškega pohlepa po oblasti. Evropski narod bodo vedno bolj spoznali, v kako past so jih zvaljili takozvani zavezniki z vso osvobodilno igro, ki ima le en sam cilj, namreč izročitev Evrope boljševizmu.

Sestanek treh na sovjetskih tleh

Bern, 8. jan. Londonski dopisnik »Tate« poroča, da se bo po mnenju lista »Yorkshire Post«, ki ima kot znano tesne stike z zunanjimi ministrom Edenom, vršil sestanek Churchillja, Stalina in Roosevelta na sovjetskih tleh. Roosevelt bo na poti tjakaj obiskal Anglijo.

Bern, 7. jan. K bližnji konferenci treh piše London. poročevalec lista »Die Tate«, da je Churchill dal pobudo za ta sestanek. Njegov nujni poziv v govorih v spodnji zbornici očitno ni ostal brez odmeva. Vsekakor pa so zlasti njegova obširna poročila o potovanju v Grčijo, katera je poslal obema ostalima vladnima šefoma, prislila Roosevelta, da je sklenil opustiti nadaljnje odlašanje razgovorov. Churchill je baje podčrtal izredno nujnost svojih predlogov s tem, da je označil razmere v Grčiji za svaričen primer za »osvobodilno bojo«, katerim bodo izpostavljene evropske dežele druga za drugo, ako se »veliki trije« ne bodo med seboj sporazumeli o skupni politiki. Kako bodo ti ukrepi izgledali, nadaljuje dopisnik, pa za enkrat niče ne ve.

Velike izgube ameriške mornarice

Tokio, 8. jan. »Domei« poroča s Filipinov: Japonsko letalstvo napada od 3. januarja dalje ter stalno veča svoje uspehe. Doslej je zadalo sovražniku sledeče izgube: 3 letalonosilke, 1 bojno ladjo, 2 bojni ladji, 3 križarke, 1 križarko, in 15 prevoznih plovil, je potopilo. Težko je poškodovalo 1 rušilec, 2 prevozna plovila in 1 veliko vojno ladjo. Japonske podmornice so 5. januarja jutraj v Suluskih vodah izsledile sovražniško brodogradnjo ter potopile 1 rušilec.

Madrid, 8. jan. Kakor je sedaj objavila ameriška admiraliteta, je bil potopljen na Pacifiku 1.500 tonski ameriški rušilec »Reid«. S tem je naraslo število uradno priznanih potopljenih ameriških vojnih ladij na 244. Med njimi je 51 rušilec.

Ti »uradni« podatki pa so po dosedanjih izkustvih mnogo manjši kakor resnične izgube predvsem, ker objavlja Washington kot sam priznava svoje izgube šele ob »danem času«, to se pravi z vedno zamudno.

Ameriško izkrcanje na Luzonu

Tokio, 8. jan. Kakih 80 velikih sovražniških izkrcevalnih čolnov je vdrlo v soboto v Minayevski zaliv na Luzonu. Istočasno je otvorilo sovražnikovo brodogradnjo ognj na ta obalni odsek. Japonsko letalstvo in posebna napadalka letala ta čas silovito napadajo sovražne ladje.

Japonsko letalstvo neprestano moti sovražnikove potkuse, da bi se izkrcal na Luzonu. V nedeljo je potopilo neko veliko prevozno ladjo, dve nadaljnji pa poškodovano. Medtem so javila sedaj prispela poročila, da so letala 4. januarja z uspehom bombardirala neko sovražniško križarko. S Filipinov prihajajo vesti pravijo, da so japonski letalci v nedeljo zgodaj jutraj opazili na morju okrog Mindanao nadojle ladje ter jih več uničili. Ameriško brodogradnjo, doloceno za Luzon, japonska letala stalno napadajo. Sovražnikove čete, pripravljene za Luzon štejejo zaenkrat približno eno divizijo.

Letalski napad na Nanking

Tokio, 8. jan. 13 sovražniških bombnikov tipa »B 28« je vrglo 6. januarja na Nanking brez izbiere cilja bombe, ki so padle večinoma v Jangcejski kanal. Kitajske izgube so malenkostne.

Novi turški poslanik v Sofiji

Zenova, 8. jan. Reuter javlja iz Carigrada, da je bil za turškega poslanika v Sofiji imenovan dosedanj namestnik generalnega tajnika turškega zunanjega ministrstva Fak Zihni Akduz.

Posmrtno odlikovanje junaka Meničanina

SS Obergruppenführer, general oboroženih SS in policije Roessner je v priznanje zaslug in hrabrosti v boju s komunističnimi tolovaji padlega junaka Meničanina povišal vrlega borca v čin majorja.

Kakor znano, je g. Obergruppenführer takoj ob smrti odlikoval stotnika Meničanina z redom Železnega križa I. razreda.

Listino o posmrtnem povišanju v čin majorja je g. Meničaninov izročil večerj g. prezident Polkrajinske uprave, divizijski general Leon Rupnik, ki se je osebno podal na stanovanje vdove zaslužnega junaka, da s tem posredno da še poseben poudarek visokega priznanja junakemu pokojniku. Ob izročitvi listine je imel g. prezident primeren, toplo obuten nagovor, v katerem je zlasti naglašal hvaležnost domovine do vrliga sinu, ki je svojo usmerjenost potrdil s svojo dragoceno srčno krvjo in s svojim življenjem.

Vest o ponovnem posmrtnem odlikovanju junaka poveljnika domobranskega udar-

nega bataljona bo nedvomno zelo ugodno odjeknila tako v domobranskih vrstah, kakor tudi med ostalo javnostjo.

Saj pričajo taki pietetni čini o nemaljši hvalečnosti do onih, ki so položili najvišjo žrtev v borbi za narod — svoje življenje. Od pravih dni časte narodi s pobožnim čustvom spomin padlih junakov in njihovi predstavniki so le tolnači tega čustvovanja, ko določajo posmrtna odlikovanja. Vsak borec za pravico stvar mora imeti zavest, da v primeru skrajnosti njegova žrtev ne bo pozabljena, marveč se bo njegov spomin prenašal od roda do roda, slave vrline padlih junakov.

Majar Meničanin je v polni meri zaslužil odlikovanje z visokim činom in naj bo vsem borcem svetel primer izvrševanja svoje dolžnosti. Njegov spomin ne bo v srcih njegovih vojakov nikoli obledel in našemu narodu se je major Meničanin vtilnil v srcu za vedno.

V Ardenih se razvija prvenstvena materialna bitka

Naraščajoča srčnost bojov med Sarregueminesom in gornjim Renom

Berlin, 8. jan. Boj v močno zasneženih Ardenih se razvija vedno bolj v prvorazredno materialno bitko, ki po silovitosti ne zaostaja nič več za večedenskim borbami na aachenskem področju. Nasprotnik naskakuje že več dni severni in južni rob nemškega belgijsko-luksemburškega vodor. nega področja v nadi, da bo naletel kje na manj odporno mesto, ki bi mu omogočilo prodor. Kljub uporabi najboljših penotnih in oklopniških divizij ter doslej nedoseženemu nakopčenju sil je dosegel proti nemščim četam v najugodnejšem primeru zelo majhne uspehe, ki so ga le ponekod privedli za nekaj sto metrov dalje. Pri tem ni mogel pomagati niti ojačen nastop britanskega in de Gaullovih oddelkov, katere so morali pripeljati prav od glave na bojišče.

Trenutno označuje položaj neprestani ameriški napad, katerega podpira nekaj britanskih divizij, na severnem področju vodoronega področja med krajema Stavelot in Marche. Čete tretje ameriške armade pa se branijo na južnem boku ob obeh straneh Bastogne pred ojačenim protipritiskom nemških oddelkov. Celotna slika bojev se ni v primeri s soboto prav nič spremenila. To je tem bolj pomembno, ker je sovražnik do 12 krat ponovil svoje potkuse, da bi prebil nemško črto tako pri Stavelotu kot tudi dalje na zapad do Ourthe ter se ni oziral niti na največje izgube svojih oddelkov. Na južnem boku, zapadno in vzhodno od Bastogne so nalezli sovražni napadi na krepke nemške protisilnike, ki so prislili nasprotnika, da je opustil več krajev, za katere so se razvneli hudi boji.

Tudi za drugo težišče zapadnega bojišča, med Sarregueminesom in zgornjim Renom so vedno bolj siloviti boji značilni. Sovražnik se sicer krčevito drži vsake postojanke in vsakega oporišča v spojuh Vogezih, vendar tudi v soboto kljub rezervam ni mogel preprečiti nadaljnega prodiranja nemških čet, ki so pri Weissenburgu zavračale osvobodilne vojske prije.

Berlin, 8. jan. Vojni poročevalec agencije DNB na zapadu Aleks Schmalzuss poroča:

Trdi boji na belgijsko-luksemburškem bojišču so se s spreminjajočo se srečo nadaljevali tudi v poslednjih 24 urah z nezmanjšano silovitostjo. Kljub temu, da so oklopniški oddelki pod poveljstvom Montgomeryja neprestano napadali severne nemške črte tudi nadalje niso dosegli večjega uspeha. V zancanih proticapadah so Nemci na mnogih mestih celo napredovali ali pa zavzeli zopet izgubljeno ozemlje. Tudi na južnem boku nemškega vodor. so dosegli Nemci popoln uspeh v nenavadno težkih bojih proti ameriškim oklopnikom, ki jim je poveljeval general Bradley. Medtem ko so odbile nemške čete te množčne oklopniške napade predvsem na bojišču pri

Bastogne, so Nemci kljub žilavemu odporu severno in vzhodno od Bastogne napredovali v smeri proti temu mestu.

Na bojišču med Saargemündom in Bitschom so Američani v poslednjih 24 urah zaman poizkušali vtisniti nemške postojanke. Pri tem pa so utrpeli njihovi napadalniki bataljoni le visoke izgube. Nemški napad 15 km jugovzhodno od Bitsche je nadalje dobro napredoval. Južno od Weissenburga so Nemci po odbitju ozemlja in osvoboditvi nad 100 krajev prodirali dalje proti jugu.

Skraj vse francoske luke in rujejo

Bern, 8. jan. »Svicaarska poročevalska agencija« javlja iz Pariza:

V članku o nemških odpornih gnezdih ob francoski atlantski obali piše list »Aube«: Še vedno bo treba osvoboditi okrog 3500 kvaadratnih km francoske obale, namreč Lorient, St. Nazaire, La Rochelle, Royan in Pont Grave, da ne govorimo o mnogih otokih pred francosko obalo, na katerih se Nemci še drže.

Nato navaja list vrhovnega poveljnika francoskih čet na zapadu generala de Lammata, ki je dejal v nekem intervjuju sledeče: »Nedvomno je nemško vrhovno poveljništvo predvidevalo in pripravilo operacije na francoski atlantski obali. Ta odprna gnezda zapirajo ključa Loire in Gironde. Z izjemno Bresta in Bayonna je s tem onemogočen vsi promet v atlantskih pristaniščih. Bordeaux, La Rochelle, La Palisse, Lorient in Nantes so popolnoma neuporabni.«

Nemško povračevanje se nadaljuje

Stockholm, 8. jan. Sprito groznih posledic nemškega obstreljevanja z daljnostrelnim orožjem je prekinil neki angleški list molk, katerega mu je zaukazala ostra angleška cenzura. »Daily Mail« se namreč v članku, ki se mu še poznajo sledovi cenzorja, vendar na doslej nevarjen način izraža o nezmognosti neprestanega nemškega obstreljevanja s povračevalnim orožjem. »Daily Mail« pravi: »Ne mine dan, da ne bi javili o obstreljevanju Anglije s povračevalnim orožjem. Ta poročila pravijo, da se obstreljevanje nadaljuje, čeprav so septembra preteklega leta postavili nesrečno trileto, da je bitka že skoro dobljena. Kakor nemška ofenziva na zapadnem bojišču in nenadni nastop nemškega letalstva dokazuje tudi to obstreljevanje s povračevalnim orožjem, da ima Nemčija še veliko vojn moč ter da bomo morali še mnogo pretrpeti.«

Ob koncu svojih žalostink ugotavlja »Daily Mail« prav grenko, da »pretirano molčanje ne podpira narodne varnosti«.

Boji na madžarskem bojišču

Berlin, 8. jan. Mednarodni poročevalski urad javlja z madžarskega bojišča:

Na bojišču pri Budimpešti so vrgli boljševiki v bitko nadaljnje oddelke ter podvojili svoje napore, da bi razbili vzhodni obrambni obroč. V mestnih okrajih Klepeš in Rakosszentmihály so se zaradi silnega bombardiranja iz zraka in neprestane težkega topniškega ognja porušile nadaljnje skupine hiš. Nad prizorišči najhujših bojev se valijo ogromni oblaki dima. Iz hiš švigajo plameni in dež isker in saj pada na vse. Iz rumene pare, iz katere štrlijo tu in tam obrisi razvalin, se pojavljajo nenadno kot duhovni oklopniki ali napadajoča pehota. Med židovskimi ovirami ležijo cele gore trupel padlih sovjetskih in rumunskih vojakov. Eksplozije granat in min si naglo sledijo ena drugi. Za razstreljenimi zidovi so postavljene topove, ter sprejeto ogenj na zgradbe, v katerih so se udrili boljševiki. Ogorčene borbe iz bližine se bijejo za vsako hišo, za vsak prostor in medtem ko so nemške in madžarske čete izpraznile nekaj prednjih postojank, so odbile na drugih mestih močne napade boljševiških bataljonov do polkov.

Na obeh straneh zleza ške proge proti Göllu, kamor so premestili boljševiki; sedaj težišče svojih napadov, je varic več napadalnih skupin v obrambni obroč. Nemške čete so del teh vdorov odbile, druge pa zajele. Pri tem je običajno mnogo sovjetskih oklopnikov in nastavljenih pasteh Ostale, ki so naleteli na mine, so morali posadke zapustiti. Tudi oddelki z oklopniki strahom so se zopet dobro iskazali ter so samo večerj uničili najmanj 37 sovjetskih oklopnikov in napadalnih topov. Nadalje so sprožili branilci sile protinapada, da bi odbili ozemlje pred izdajavo.

Bitka se bliža svojemu višku. Kljub sovražniški premoci v ljudeh in materialu so nemške in madžarske čete obdržale bistvene postojanke.

Tudi na zapadnem obrežju Donave je bilo bojno delovanje nadalje pomembno. Grad, trdnjava in grif Gellert so še vedno v topniškem ognju. Med ostalimi je bila zadeta ribarnica ter ponovno znamenita cerkev kronarja. Po doslej nepopravičnih vesteh se je porušilo eno kraljevo dvorano.

Med Felsőgallo, kjer se je znova izjavilo več sovjetskih napadov z boka, ter mestom Esztergom divjajo menjaoci se boji. Vsi probni poskusi sovjetskih rezerv so se izjalovili. Severno od Donave s boljševiki, ki so prešli v napad z oklopniki in pehotnimi oddelki s svojega predmostja ob izlivu reke Hron, na dveh mestih globoko vdri ter prodri ob severnem obrežju Donave proti zapadu, kjer so bile njihove napadalne osi: prestrežene in razbite. Rezervni oddelki s zopet utrdili po obeh ter zajeli v. or. Neka boljševiška napadalna skupina, ki je prodrla ob zapadnem obrežju Hron proti severu, je bila močno prizadeta sprito silnih sunkov v levi bok, tako da se je morala zopet umakniti. V tridnih bojih je bilo na bojišču severno in južno od Donave uničenih najmanj 81 sovjetskih oklopnikov in napadalnih topov. Na slovaško-madžarskem območnem ozemlju se nadaljuje boljševiški pritisk proti severu, ne da bi se bojišče bistveno premaknilo. Posebno težke izgube so imeli boljševiki zopet jugovzhodno od madžarskega mejnega mesta Lučerca, kjer so vognale nemške in honvedske čete vrle sovražniške skupine zopet nazaj na ozemlje brez gospodarja.

Težke nemške napadalne bitke na vzhodu in zapadu

Sovjetske postojanke med Blatnim jezerom in Donavo prebite — 40 km ozemlja proti vzhodu zavzete — Boljševiki vrženi v Kurlandjale dalje nazaj — 318 sovjetskih oklopnikov in 535 topov uničenih

Führerjev glavni stin, 8. jan. DNB. Vrhovno poveljništvo oboroženih sil javlja:

Na severnem in južnem zapadnem boku bojišnega joka med Maaso in Mozelo so vzdržali naši oddelki v hudih bojih s prvo ameriško armado, ojačeno z angleškimi divizijami, ki je zopet pričela svoje prebijanje potkuse. Nemške čete so uničile znova številne sovražniške okopnike. Vzhodno od Bastogne sovražnik ni več dosegel nikakih uspehov, temveč smo ga z našimi napadi vrgli še dalje nazaj.

Na južnem odseku zapadnega bojišča so zavzeli boji v Alzaciji in ob zgornjem Renu večji obseg. Južno od Weissenburga so vdrle naše čete v Maginotovo črto. Južno od Strassburga smo razbili s presneti silnim sunkom zapadno od Rena proti severu sovražniške zaščitnice. V brezuspešnih protinapadih namo zbranih sil se je izgubil sovražnik 14 oklopnikov. Poleg tega smo uničili nad 100 nasprotnikovih motornih vozil.

Liege in Anvers obstreljujemo tralno z daljnostrelnim orožjem.

V Italiji so se vršili večerj na vsem bojišču le posamezni izvidniški spopadi. Na Madžarskem so čete vojske in vojne SS prebile v večnevnihih napadnih bojih sovražniške postojanke med Blatnim jezerom in Donavo ter napredovale v vnan od gorovja Vertes do 40 km proti vzhodu. Znova smo zavzeli Hron. Doslej smo pri teh uspešnih operacijah uničili 51 zaplenili 159 oklopnikov in 425 topov. Na

sprotnik je imel visoke krvne izgube. Boji se nadaljujejo.

Junaka nemško-madžarska posadka Budimpešte se drži proti boljševikom, ki napadajo s severa. V jugovzhodnem mestnem delu Kispesta divjajo ogorčeni po-unili boji.

V obeh zadnjih dneh smo uničili v sovražniškem vodoronem področju severno od Donave 101 oklopnik, večina z oklopniško pestjo. Od gornjega števila je uničila neka oklopniška divizija v enem samem dnevu 58 oklopnikov s srešitvi za borbo iz bližine. Na slovaškem južnem območnem ozemlju smo s svojimi protinapadi zboljšili naše postojanke.

V Kurlandiji so vrgle naše čete severno od Dobena boljševike kljub ojačeni obrambi nazaj. Po dosedanjih vesth smo ujeli v teh bojih nad 600 ljudi, uničili ali zaplenili pa 58 oklopnikov ter 128 vsakovrstnih topov.

Severnameriški teroristični oddelki so napadli večerj podveji zapadno in južno zapadno področje Reicha. Cilj odvrženih bomb so bili znova stanovanski prdeli mest. Pri dveh zaporedih terorističnih napadih Britancev na glavno mesto narodnosocialističnega pokreta so bila težko poškodovana poslopja, zlasti v notranjih predelih Monakovega. Bombe so porušile številne kulturne stavbe. Protiletalke obrambne sile so sestrelile 27 štirimotornih bombnikov.

Povračilni ogenj na London traja dalje.

Hudi obrambni boji in novi uspešni napadi na zapadu

Visoke in krvave izgube Američanov — Ingolsheim, Aschbach in Trimbach osvobojeni

Berlin, 8. jan. Hudi obrambni boji v Ardenih, uspešni sunki vzhodno od Bastogne, žilav odpor na področju pri Bitschu, prodiranje nemških čet južno od Weissenburga, zaščita nemškega predmostja severno od Strassburga in novi uspešni napadi severovzhodno od Selestatu so bili v nedeljo značilni za pokraj na zapadnem bojišču.

V Ardenih so postali boji zopet bolj tiho. Vti. Ves dan so napadali z oklopniki in močnim topniškim ognjem podprti Američani med Stavelotom in Marchem, zlasti ob obeh straneh Salmu ter zapadno od tod. Kljub visokim izgubam pa jim je uspelo, da so le malenkostno napredovali. Na področju južno od Marcha so odbile nemške čete sunke britanskih sil ter s protinapadi ponovno zavzele višine, za katere so se vršili ponovno hudi boji.

Na južnem boku nemškega vodor. so udrili drugi od drugega nemški in sovražniški napadi. Ko so se boji poglobili, so pridobile nemške čete nekaj ozemlja. Boji pa so napredovale vzhodno od Bastogne. Tu so napadle s svojega prejšnjega vodor. mesta ter sovražnika znova potisnile dalje proti mestu. Boji proti vzhodu med Sauerjem in Viltzom se pončje še niso končali boji s krajevno vdrliimi sovražniškimi silami. V splošno so bila torej nemška in sovražniškova napredovanja na belgijsko-luksemburškem področju približno enaka. Čeprav je zbral tu sovražnik doslej 31 divizij za svoje protikrepe, te čete pripadajo večinoma 1., 9. in 3. severnoameriški armadi. Britanci so prevzeli le »nekrvavo bojišče« ter prepustili Američanom, da slednji še nadalje plačujejo visoki krvni davek.

Slični kot v Ardenih so trenutno tudi položajski boji severno od Rohrbachu ter pri Bitschu, kjer se sovražnik še nadalje vrši svoje silovite protisunkove. Na ostalih oddelkih na jugu zapadnega bojišča pa so se sprito silovitega pritiska nemških čet pre-

mični boji nadaljevali. V ravnini južno od Weissenburga so vrgli Nemci nasprotnika iz nadaljnjih krajev, med njimi iz Ingolsheima, Aschbacha in Trimbacha. Da bi se ubranili nemškega ogrožanja v trikutu med rečko Zorn in Renom na severno od Strassburga napravljenem predmostju, je zbral sovražnik tam vse razpoložljive sile. Protinapadi, ki so jih napravile te naglo alarmirane edice, pa so se krvavo izjavili, tako da je uspelo nemščim četam pridobiti področje nadalje utrditi in izgraditi.

V neki meri je izgubil sovražnik od 16. decembra iniciativo, dokazuje nov napad nemških čet v zgornjerenski ravnini. Da bi pridobil sile za dosedanje brezuspešne protinapade v severni Alzaciji, je moral odtegniti nasprotnik tudi z odseka med Selestatom in Renom močne oddelke. Nemški oddelki, ki so izkoristili nastali položaj, so vdrli vzdolž prekopa Ren-Rodan, zlomili sovražniško odpor ter se ponovničili več kilometrov proti severu. Pri tem napadu so med Tilom in Renom ponovno zavzeli več krajev.

Teroristična letalska napada na Monakovo

Berlin, 8. jan. Monakovo je drčevalo v noči na 8. januar dva teroristična napada britanskih bombniških oddelkov, ki so odvrgli svoje bombe zlasti na tesno naseljeno notranje mesto. Pri tem so poškodovali poleg številnih stanova-jakih hiš še mnogo javnih poslopij in kulturnih stavb. Nesmiselnji uničevalni bes Britancev je poškodoval med drugim narodno gledališče, gledališče princa regenta, staro kovnico, eno najlepših srednjeveških zgodovinskih stavb, armalni muzej, Maximilianum, cerkev sv. Janeza, Maksimilijanovo cerkev ter pet bolnišnic, med njimi že pri začetnem napadu poškodovano otroško kliniko, žensko kliniko in medicinsko kliniko.

Nemške in madžarske čete so zaprle pot v Košice

Berlin, 8. jan. Boljševiki so si mnogo mesecev prizadevali, da bi vzdolž ceste Mihaelovce-Košice obšli tokaški gorski arhet ter preko vzhodno-slovaškega področja vdrl v kraje okrog Košic. Nato so udarili od Mihaelovca ob Hernadu proti severu, po služboju se v to smer večina rumunskih čet. Pa tudi v tej dolini so prestregli Nemci napad južno od mesta. Boljševiki so z običajno trdnostnostjo in ne glede na visoke izgube na vsak način poizkušali doseči svoj cilj, toda nemški grenadirji so jih skupaj z Madžari odbili.

Lovci iz pokrajine ob Donavi so napravili od 18. decembra do 2. januarja 60 napadnih akcij, zaplenili pri tem 26 težkih in en lahki protitankovski top, nad sto strojnic, prav toliko avtomatskih pištol in več sto pušk. Nastali so 750 mrtvih in ujetih sovražnikov. Prav tako so izvršile izvidniške in udarne akcije madžarske čete. Hovvedo so 1. in 2. januarja vdrl v sovražnikovo glavno bojno črto, uničili odprana gnezda ter privedli ujetnike.

Ko je boljševikom na nekem mestu uspelo vdreti v madžarske črte, je zbral nad-

poročnik Miklós Halasz, doma iz Košic, vse vojake, vključno s komoro ter je napravil z njimi zaporno črto. Slednjo je držal, dokler je ni zamenjal neki bataljon iz zadnje. Naslednjo noč je prestatil bataljon svoje postojanke ter se je moral zato v gumastih čolnih preplaviti preko neke reke. Nadporočnik Halasz je prevzel z nekaj možmi zaščito tega pokreta. Vedno znova je vdrl med pritiskajoče boljševike, dokler ni izvršil bataljon svojega odstopa brez vsakršnih izgub.

Na istem področju je monakovski nadporočnik Altmann z desetim grenadirji in 15 padelci dobil nalogo, da s podporo dveh napadalnih topov udari proti vdrlim boljševikom ter jih vrže nazaj. Njegova skupina se je prebila skozi sovražnikov zaporni ogenj, napadalni topovi pa so jih izkrcili pot. Z junakiški vrdlik je pogoltna 400 Rumunov in beg. Sovražnikove oostrelece ter nek protitankovski top, ki se je polzkal upirati, je uničila v boju iz bližine. Tako je ostala boljševikom in Rumunom pot v Košice zaprta tudi od juga.

Poziv

k predložitvi delavskih seznamov

Vsa industrijska in trgovska podjetja, zavodi, ustanove, obrtniki, trgovci, posestniki in vsi drugi, ki zaposlujejo v svojem obratu moške delovne moči rojstnih letnikov 1914 do 1926 in dolejš, se niso predložili vojaki kemu uradu Pokrajinske uprave seznamov teh svojih uslužbenec, rojenih v letih 1914 do 1926, se pozivajo, da najkasneje do 15. januarja t.l. dostavijo zadevni seznam, ki naj vsebuje naslednje podatke:

1. tekočo številko, 2. priimek in ime uslužbenca, 3. dan, mesec in leto rojstva, 4. kam je bil uslužbenec pri naboru dodeljen, 5. Do kdaj mu je bil nastop obvezne službe doložen. Ob zaključku seznama naj se šteječno navede, koliko je še razen v seznamu vpisanih in v obratu zaposlenih starejših in mlajših moških uslužbenec.

Seznam naj v določenem roku vroči prizadebit lastnik ali njegov pooblaščenec, ki pa mora biti o vsem dobro poučen, čemu vojaškega urada Pokrajinske uprave v Ljubljani, Poljska cesta 2/1. V primeru da je ta odsoten, naj se seznam izroči nabornemu uradu v sobi št. 15.

Opozorilo voznikom

Gozdarski odsek Pokrajinske uprave ima pripravljene v okolici Ljubljane večje množine drv, ki so namenjene za ljubljansko prebivalstvo, in to predvsem za revnejše sloje.

Nekateri vozniki, ki so dolžni po naredbi Vrhovnega komisarja za operacijsko področje Jadransko Primorje z dne 6. decembra 1943 prevažati drva v dnevi, ko so za to pozvani, se tem pozivom neredno odzivajo. S tem ogrožajo oskrbo prebivalstva s kurivom. Opozarjamo vse voznike, da se bo v bodoče proti njim uvedlo takoj kazensko postopanje. Zanimi velike nujnosti so vozniki dolžni voziti ob vsakem vremenu, kadar se na voznjo pozovejo.

Gozdarski odsek

(prej Ravnateljstvo državnih gozdov)

Zahvala

Za socialno pomoč so darovali: uradniki podjetja št. Duki 1320, uslužbenci trdnje Jelačin 1045 lir. — Vsem darovalcem iskrena zahvala!

Grozodejstva grških upornikov

Bern, 8. jan. Za dvoletnost britanske politike je značilno, da morajo tako izseljenke vlade izdanih narodov kot tudi pri teh narodih organizirane podtalne sile služiti zgolj trenutnim potrebam britanske politike. Kakor označujejo prve že naprej za samomorilne kandidate, tako so slednje Britancem po potrebi narodne sile in plemeniti junaki ali pa kakor sedaj v Grčiji tolovajski in polični družal, katero je treba uničiti. Zato se močno trudijo, da bi, nekoč, ko so ga še potrebovali, tako slavljenemu grškemu ELASu, očitali čimveč grozodejstev in krvavih zločinov, katere spričo boljševiških tendenc teh sil ne predstavljajo prav za prav nikakega presenečenja.

»Exchange Telegraph« je objavila poročila iz Aten o grozodejstvih grških upornikov. Na neke mitruje v atenskem predmestju so pokazali nekaterim novinarjem kraj, kjer so ELASove čete morile ljudi. Trupla tam za silo pokopanih žrtev so imela jasne znake trpinčenja in zlostavljanja. Sodijo, da so umorili okrog 3000 ljudi. Večina civilnih žrtev so umorili le zato, ker so bili člani političnih strank, ki so bile proti ELASu. Kot sodnik je posloval neki Armenec. Skoraj vse žrte so aretirali 28. septembra maskirani člani tako imenovane PPLA, politične tajne policije in moralnega oddelka ELASA.

Grški uporniki se borijo dalje

Stockholm, 8. jan. Agencija Reuters poroča, da so grški uporniki, ki so se umaknili v gore severozahodno od Aten, odkor so zapustili glavno mesto, prvič zopet prišli napadati ter so zadržali britanske oklopilne na neki ožini, ki je oddaljena 30 km od Aten. Te operacije so se vršile na področju Kanikaze, kjer so dobre obrambne postojanke, ki jih drži ELASovi oddečki z metalci min in topništvo.

Amsterdam, 8. jan. Radio London javlja, da se vršijo glavni boji med britanskimi in ELASovimi četami po poslednjih poročilih približno 40 km severno-zahodno od Aten. Tamkaj so bile britanske čete zadane na neki ožini poti, ker imajo tamkaj ELASovi oddečki postojanke, ki ovirajo britanske operacije. Druge britanske čete še vedno čistijo okolico Aten.

Stockholm, 8. jan. Atenski dorisnik »Timesa« pravi, da ima ELAS nedvomno vso grško deželo v svoji oblasti, tako, da je pod vplivom vlade generala Plastirasa zgolj Atika.

Stockholm, 8. jan. Čiščenje Aten in Pireja, ki so ga sedaj »v glavnem« opavi angleške čete, smatra angleški poveljni general Scobie za velik uspeh. To izjavo vsaj iz njegovega pisma regentu naščoku Damaskinosu. Zanj so rabili Angliji več tednov ter so morali prestati hude boje. Odklonec ozemlja po obsega le 200 kv. km, dočim je 115.000 kv. km grškega ozemlja še nadalje v ELASovih rokah. Po Reutersu so prodne britanske čete na vzhodu do atenskega predmestja Kifisia, na zapadu pa do 30 km oddaljenega mesta Eleusis.

Britanski laburisti silovito napadajo Plastirasa

Zeneva, 8. jan. Službeno glasilo londonske laburistične stranke »Daily Herald« razpravlja zelo ostro proti politiki generala Plastirasa ter pravi, da se je slednji odrekel vsakemu resničnemu naporu za pomirjenje. Plastirasa izjavo, da ne misli sprejeti v vlado ELASovih zastopnikov in niti ne v primeru, da bi sprejeli pogoje generala Scobieja, pomeni popolno prezirjanje želja, ki jih je izrazila angleška vlada. Ravnanje Plastirase vlade ima vse znake namernega izzivanja. Norčuje se iz poizkusa britanske vlade, ki hoče krizo zaključiti in izpolniti svojo demokratsko nalogo.

O političnem razvoju v Grčiji poroča londonska poročevalska služba, da po volji Plastirasa ne bo prišlo z ELASom do nikakršnih pogajanj, dokler ne bo sprejel milovnih pogojev. ELAS je še enkrat zaprosil regenta, naj sprejme njegove zastopnike.

V pasti svojega lastnega vojnega zločina

Roosevelt pred kongresom — Nemški udarec mu je skazil načrt — Tudi v Zedinjenih državah drevesa ne rastejo do neba — Tajne pogodbe z Moskvo

Berlin, 8. jan. Na 79. zasedanju kongresa Zedinjenih držav, ki se je pričelo v soboto, je prebral Franklin Delano Roosevelt kot predsednik Zedinjenih držav Severne Amerike tako imenovano poslanico, ki ne predstavlja nikake senzacije, je pa v podrobnostih zanimiva ker je iz nje razvidno, v kakšen položaj je zšla klica washingtonskih vojnih zločincev skupno z njihovimi newyorškimi Zidi z Wall Streeta. Pokazalo se je namreč, da je postal Roosevelt, ki je bil poleg Churchilla glavni povzročitelj te vojne, sedaj ujetnik lastnega vojnega zločina. Sedaj mora če hoče ali ne, pojesti juho, ki si jo je pripravil! Kajti povsem jasno je razvidno iz njegovega govora, da mu je nemški protudarec na zapadu pokvaril njegov načrt, da bi lahko še sedaj pričel izboljšanje nemškega naroda ter dokončno zaslužnjenje evropskih dežel Roosevelt je naravnost prišel prirediti zopet tam, kjer je začel, ko se mu je posrečilo dobiti vojno, katero je zasledoval z Nurmijevan koncom.

Leto 1944, tako je moral Roosevelt priznati, se je končalo s porazom zavezniške vojske. Z ameriškega stališa je bila dosežena sedaj skrajna kritična faza vojne in bodoče izgube bodo še zelo težke. Nemci bodo šele takrat premagani ko bo uničen poslednji od njih, in popolno uničenje Nemcev, tako je poudaril ta kolovodja svetovne nadvlade mednarodnih židovskih veličanec, je končni cilj zavezničkov.

Roosevelt je moral prav tako priznati, da tudi v Zedinjenih državah kljub pretiranemu govorjenju kot o deželi neomejenih možnosti ne rastejo drevesa do neba. Vsekakor priča o daljnosežnem učinku nemške protiofenzive na zapadu, če je moral Roosevelt izjaviti, da je zaloga mladim moč za ameriške čete skoro izčrpana in da bo treba vzeti aspričo zvišanih zahtev ljudi iz vojne industrije, tako da bo »v letu 1945 vedno teže doseči, čije proizvodnje. Potrebno je celo uvesti vojno obvezno delovno službo za vse moške in ženske. Rooseveltovo vojno pustolovstvo ima torej za ameriško prebivalstvo vedno bolj neprijetne posledice, a če celo izjavlja, da gre sedaj za vse, namreč za njega in njegovo židovsko klico (»vse, kar smo in kar imamo«), potem je treba pomisliti samo na Rooseveltovo svedeno obljubo, da ne bo pustil krvavih nobenega Američana na tuj zemlji. Tako daleč je torej prišel s svojim vojnim zločinom ameriški narod! Američani naj živijo vse, da bo doseglja mednarodna židovska vefinanca svojo dolarsko imperialistično svetovno nadvlado. Po vojni, tako je izjavil Roosevelt nadalje, bo uvedel v Zedinjenih državah celo splošno vojaško vzgojo, kajti Amerika mora ostati močna, da bo — to je pozabil pripomniti — lahko čuvala židovski plen. Nemčijo, ki mora sprčo svojega zemljepisnega položaja skrbeti vedno za zadostno varstvo svojih mej, je osmislil ravno Roosevelt militarizma, ki strmu po vojni. Sedaj pa prinorčala Roosevelt ta baje tako zasovraženi militarizem deželi, katere večino meje na vzhodu in na zapadu obkrožajo svetovna moria! Notranjopolitično, tako je menil Roosevelt nadalje, bo posvetila vlada svojo pozornost privatnim gospodarskim podjetjem. Kar se tiče vprašanj »socialne varnosti« in zdravstva, torej najnujnejših vprašanj, bo govoril o tem morla nekdo na vojni! Tukaj se je ponovno razkrila izkorčevalska pluto-

kracija. V ostalem je šel Roosevelt okrog velikih problemov zunanje politike ko mačka okrog vrole kaše. Grški škandal in poslabšano stanje glede Poljske je omenil samo mimogrede, da bi mu ne mogli očitati, da jih je prejel. Kar je na k temu pripomnil, je v toliko omejene vredno, da je priznal, da obstaja različni taini dostovori in predvsem tudi s Sovjetsko zvezo, katerih obava bi nedvomno povzročila v Zedinjenih državah val ogorčenja in bi nič manj ne razsrdila obede narode na svetu. Roosevelt tudi ni omenil beše v deželah, ki so jih zasledili Anglo-Američani, bede, ki kriči do neba. Suho je pripomnil, da si mora prebivalstvo teh ozemelj nač samo pomagati. Istočasno na se je zopet kakor že tolikokrat predesil vsi kot zaščitnik »sveti človeštva, svobode in enakosti. Nefednost med zaveznički ki je prišla pred kratkim do izraza v angloško-severnoameriški časopisni polemiki, je skušal bagatelizirati s trditvijo, da so »edini v končnem cilju ki je likvidacija nemškega naroda! Zadrženo bodo nasledeli ljudje obne »Timesa« in njihovi zaključni voditelji v Downingstreetu v Londonu, ki so dali pred nekoliko dnevi Rooseveltu razumeti, naj vendar končno preneha s svojimi o svojem vojnem cilju, predvsem tudi glede na evropske razmere. Odgovor na to je bila morda priporočila, da hoče s to vojno razviti »demokratski sistem svetovne varnosti, to se pravi, vzpostaviti svetovno nadvlado dolarskega imperializma! Ravno Angležem, ki so se pri prejšnjih razširjanjih svojega svetovnega gospodarstva sami radi posluževali takšnih fraz, bo gotovo razumljiv delanski smisel, toda oni so udarjeni s Churchillovo neumnostjo in s slenkot, katerega da Bog tistemu, katerega razkaznati.

Spreminjajmo se brezdomcev, darujemo za Zmško pomoč!

Titovi boljševiki umorili tisoče srbskih mož in žena

Zagreb, 8. jan. Srbski begunci, ki se jim je posrečilo ubežati do nemških črt, potrjujejo, da so Titovi boljševiki na povelje židovskih komisarjev pobili v zloglasnem prislitem taborišču pri Mladenovcu tisoče srbskih mož in žena.

»Po odhodu Nemcev iz Beograda, v nekaj urah ni bilo dobiti več nobenih življenjskih potrebščin. Tako je prišel župan Milan Simić iz Zemuna svoje poročilo hrvatskim oblastem. »Vkorakajoče Titove tolpe so se vrgle kot lačni volkovi na trgovine in hiše ter so jih izropale dobesedno do poslednjega krompirja. Da bi preprečili grožnjo lakote, so odredili boljševiki, da morajo poslati iz Beograda in taborišče v bližini mesteca Mladenovac vse stare ljudi in otroke pod 14 leti starosti. Tudi jaz sem moral iti s svojo ženo in tremi vnuki v to taborišče smrti. Tukaj smo kmalu videli, kakšen je položaj. Dobili nismo skoraj nobene hrane in vsem nam je bilo jasno, da nas nameravajo izstradati. Na naše proteste so odgovorili boljševiki s streljanjem. V dnevih poveljih so nato sporčili imena umorjenih z utemeljitvijo »obsojen na smrt zaradi upora in odpora proti taboriščnemu vodstvu«. Na ta način so pomorili dnevno 100 do 200 ljudi. Židovski poveljniki tega taborišča, ki je bilo v njem več tisoč ljudi, Izak Gabai, je nekatere na smrt »obsoje« osebe nekega likvidiral s strelom v tilnik. Te zverine so umorile tudi mojo ženo ter 7 do 14 let stare vnuke.

Nekemu nemškemu letalskemu napadu na letališče tam v bližini se moram zahvaliti, da sem se lahko z begom rešil.

Močne sovražne sile obkrožene in uničene v Sremu

Berlin, 8. jan. V Sremu so napadle čete nemške vojske in vojne SS v prvih dneh novega leta s področja Otoka sovražnikove postojanke, vrle nazaj močnejše tolovajske sile, zavzele kraj Nijemi ter vdrl globoko v sovražno zaledje. Nemški sunek je bil tako ne-

pričakovano, da so poizkušale tolpe, kolikor ni bilo obkoljene in uničene, s svojimi oklopni čimprej pobegniti proti severu in vzhodu. S spretnim sunkom so udarile nemške čete na njimi zavzele Komletince ter tako izdelale v zavoju Bosuta zamaž držeče se nasprotnikove sile, da so se mogle le deloma umakniti preko zamrznjene reke. Tolovajske izgube so znašale pri teh akcijah okrog 1000 mrtvih. Nemci so zaplenili ali uničili 22 protitankovskih topov, 19 metal granat, 80 strojnic in mnogo ročnega orožja. V njihove roke je padlo 42 motoriziranih in vprežnih voz.

Med Donavo in Savo

Berlin, 8. jan. Med Donavo in Savo ter na bojišču ob Dravi so znašle izgube tolovajev od 21. do 31. decembra 1944 skupno 2115 mrtvih ter med drugim 179 strojnic. V istih bojih so imeli Bolgari nad 500 mrtvih.

Poslanica srbskim prostovoljcem

Berlin, 8. jan. Za pravoslavni Božič in pravoslavno Novo leto je izdal ministrski predsednik Neđić poslanico srbskim: »Prostovoljskemu zboru. V njem pravi, da preživlja prostovoljski zbor svoje praznike v prganstvu, daleč od domovine, da pa je ostal zvest srbski obljubi. »Zaupamo v Boga in njegovo pravdništvo, pravi general Neđić v pozivu, »ker ne bo dovolil, da bi nad svetom zavladala tema in zloba. Sedaj je naša naloga osvoboditev naših ljubih staršev, bratov in sestra, otrok ter vseh Srbov, ki trpe pod tiransko oblastjo komu. nizma. Velikonomski Reich bo omogočil ta boj ter povratek v domovino. Vi ste, tako zaključuje ministrski predsednik Neđić, »upanje in bodočnost trpinčenja srbskega naroda. Čestitam Vam ob Novem letu, ki nas bo popeljalo v naš domovino, k našemu kralju ter v našo veliko svobodno očetnjo.«

London in poljski izseljenci

Lublin pričakuje priznanje — Rackiewicz zahteva borbo za pravico

Bern, 8. jan. Po poročilu londonskega dopisnika lista »Dne Tat« da se je uradni promet britanskih zunanje-političnih mest z londonskimi Poljaki omejil na najmanjši obseg, prinaša sedaj ljubinski ameriški dopisnik Lee Wight vesti o težavah, ki so zvezane s formalnim priznanjem ljubinske vlade v Angliji in Ameriki. Vendar objavlja istosčasno izjavo nekega poljskega zastopnika v Lublinu, po kateri bi bili trenutno tam zadovoljni s priznanjem de facto. Zato predlagajo, naj bi Zedinjene države in Velika Britanija sledile francoskemu zgledu in poslale v Lublin svojega zastopnika. Posebni dopisnik »Sunday Timesa« Alexander Werth hoče olajšati vladam ta korak z namemim »ignoriranjem boljševiškega prkivanja, češ da ljubinska vlada nikakor ni levo orientirana. K temu pripominja, da računajo v Lublinu vsekakor na nekako angleško in ameriško priznanje.

Da je angleško in ameriško odlašanje le navidezno, da bi se lahko tem bolj prikrilo že zdeljavno izvršeno izdajstvo, je potrdil »Manchester Guardian«, čigar obsejni članek je sedaj znan, že v soboto. List odkrito pravnava, da bi ljubinski odbor brez pomoči sovjetskega orožja sploh ne mogel obstajati. Da ni prišlo na Poljskem do državljanske vojne, je zgolj želja sovjetske vojaške oblasti. Kompromis sedaj ni več mogoč. Samo ob sebi je umevno, da mora Lublin zmagati, ter da bodo morale zapadne sile nazadnje to upoštevati, ker jim kaj drugega ne bo preostalo. Izdajstvo skušajo torej dosledno dokončati, čeprav je to nov amek proti Atlantski listi, češar list ni mogel zamolčati.

Kakor poroča londonska poročevalska služba, je sprejel poljski izseljenški predsednik Rackiewicz ministrskega predsednika Arcizewskiego. Ob tej priliki je izrazil svojo zaskrbljenost, ker se mora poljska vlada poleg vojaških zadev boriti tudi še za pravico. Na tuj zemlji tako je dejal, je nastalo proti volji naroda združene ljudi, ki so v deželi po polnoma neznan in ki si laste pravico, da bi v imenu naroda govorili, delali ter mu vladali, čeprav mnogi izmed njih sploh niso poljski državljani. Rackiewicz je pozval vse Poljake, naj se združijo v boju za pravico.

»Otroče« zahteve

londonskih Poljakov

Stockholm, 8. jan. Lublinski zastopnik v Londonu Wilmanowski je izjavil na svojem sestanku z novinarji med ostalimi, da je prišel s Churchillovim privojenjem v oktobru v Londonu, da je prevzel zastopstvo ljubinskih Poljakov. Dejstvo, da je Churchill sprejel to odposlanstvo, je važno zaradi tega, ker je Churchill s tem že v oktobru do neke mere priznal ljubinske Poljake. Londonsko menjenje o zahtevah poljske begunske vlade je razvidno iz nekega govora, ki ga je imel sir Bernhard Pares, britanska avtoriteta za ev-

ropski vzhod, po newyorškem radiju: Izjavil je, da je zahteva londonskih Poljakov glede meje po pogodbi in Rigi iz leta 1931. popolnoma smešna. Ta meja je kratkotalno otročja. Ameriška javnost žal ni poučena o dejstvih vsled napačnih informacij poljske agitacije, kot, da bi živeli na tem ozemlju skoro izključno sami Poljaki.

Lublinski poslanik v Moskvi

Stockholm, 8. jan. Po vesti moskovskega radija je imenoval predsednik poljskega sojeta, nazvanega Krajowa Rada Narodna, Sigmunda Modzelewskiego za »veleposlanika poljske republike« v Sovjetski zvezi.

Pred novimi zahtevami Moskve?

Stockholm, 8. jan. Kakor javlja angleški list »News Chronicle« iz Teherana, se bavi v Krenju z mislijo, da bi imenovali posebnega državnega ministra za deželo Srednjega vzhoda, ki bi imel svoj sedež v Teheranu. Na to mesto nameravajo postaviti namestnika komisarja za zunanje zadeve, Kavtaradžo.

Da ima Velika Britanija svojega lastnega ministra za Srednji vzhod je razumljivo, ker ima to področje za britanski imperij velik pomen kot most proti Indiji. Anglija je že od nekdaj smatrala Srednji vzhod samo za svojo interesno sfero ter je skrbno pazi, da niso bile tam močeni njene življenjske interesi. Če hoče sedaj tudi Moskva imenovati lastnega državnega ministra za Srednji vzhod, bi to pomenilo o napoved sovjetskih zahtev do teh področij ter bi odgovarjalo aktivnosti, ki jo razvija sovjetska politika že več mesecev posebno v Iranu. Sovjetsko vmešavanje v iran-ke zahteve je vzbudilo ravno v Angliji veliko nerazpoloženje, ki se bo z imenovanjem sovjetskega državnega ministra s sedežem v iranskem glavnem mestu samo še ojačilo.

UNRRA in Sovjetska zveza

Stockholm, 8. jan. Washingtonski dopisnik lista »Afton Tidningen« javlja, da se je generalni ravnatelj UNRRA, Herbert Lehman, ki se je sedaj po šesttedenskem zadrževanju v Angliji in Franciji vrnil v Washington, novinarjem ponovno priložil nad zadržanjem Sovjetske zveze glede dela UNRRA. Opozoril je na priprave njene delegacije za odhod na Poljsko. Rusi pa so tej delegaciji UNRRA odrekli vizum ter ji tudi niso dovolili dostopa do ruskih luk in prevoznih sredstev s tem, da kratkotalno niso odgovorili na prošnjo UNRRA. Tudi delo UNRRA na področju Tilove vlade je dovedlo do resnih težav in tamkajšnji dogodki so zelo vznemirljivi.

Narečite se na romane »Dobre knjige«

štvo, služkinje in stalne postrežkinje, si morajo nabaviti do konca januarja 1945 predpisano davčno karto za hišno služnino. — Davčna karta z občinsko takso stane 31.— lir. Karte prodaja davčna uprava, Vodnikov trg št. 5-II, soba št. 13. Poslodavci, ki davčne karte ne nabavi ali je ne nabavi pravočasno, plača kot kazen po 5 kratno vrednost davčne karte.

— Gospodarske težave v Franciji. V toku janskih vojnih dogodkov je Francija izgubila velik del svojega železnikega vozovnega parka. Sedaj ima največje težave z obnovo prometa. Ne zadostuje samo, popraviti železniške proge, potrebni so tudi vagoni, predvsem pa so potrebne lokomotive. Kakor poročajo iz Pariza, bo Svica posodila francoskim železnicam večje število lokomotiv. Svica se je morala k temu odločiti, ker bo je tako mogoče izraziti švicarskega izvoznega blaga do portugalskih luk in prskomorskega uvoznega blaga v Svico. Švicarska železniska uprava pa je demantirala pariško vest, češ da se pogodba tiče tudi oddaje železniških vagonov. — Dopisnik lista »Stockhms Tidningen« poroča iz New Yorka, da bo mogoča obnova francoske industrijske proizvodnje le tedaj, če bo zaveznikom uspelo v prvem polletju pripeljati v Francijo okrog 6 milijonov ton surovin in drugega blaga. Samo v tem primeru bo mogoče obnoviti francosko oboroževalno in drugo industrijo. — Da bi sprčo pomirjanja potrosnega blaga zlasti živj dosegli bolj pravilno razdelitev tega blaga in da bi omejili oposvajanje črne borze so se v Parizu odločili za izreden finančni eksperiment. Višjim državnim uradnikom bodo izplačevali le del pripadajočih prejemkov, ostale prejemke pa bodo ti uradniki dobivali kot dobropis na vezanem tekočem računu, ki se bo obrestoval z enim odstotkom. Državni uslužbenci z najvišjimi plačami tudi za zasebne nameščence z višjimi plačami. S tem naj bi se doseglo manjše povpraševanje po blagu, zlasti na črni borzi.

— Tudi Anglija se je odločila za proizvodnjo umetnega kaučuka. Angleški gospodarstvi krogi so se dolgo upirali, da bi Anglija proizvela izdelovalni umetni kaučuk, češ da je treba zaščiti proizvodnjo naravnega kaučuka, kjer je investiran mnogo angleškega kapitala. Tudi po japonski zasedbi Malaje, ko se je Amerika naglo odločila za proizvodnjo umetnega kaučuka, so v Angliji najprej zastopali staro stališče, ki pa so ga lani vendar opustili. Kakor je razvidno iz izjave angleškega ministra za proizvodnjo Lytteltona, britanska proizvodnja sintetičnega kaučuka še vedno ni prešla preko stadija poskusov. Doslej še niso prišli na trg nobeni izdelki iz umetnega kaučuka za civilne potrebe. Vlada je leta 1943 izdala neki družbi dovoljenje za gradnjo tvornice umetnega kaučuka, vendar tvorniški objekti tega podjetja še niso dograjeni in bo tvornica pričela obratovati šele prihodnje leto.

Varčujte z vodo!

Kronika

* Paracelsusov rokopis v Gmündenu. Studijski svetnik dr. Lorenzoni je našel v arhivu mestnega muzeja v Gmündenu zvezek Paracelsusovih spisov, ki so bili do sedaj neznan. Rokopis izvira iz dobe med l. 1571. do 1575. ter je bil napisan v Baslu, odnosno v Strasburgu. Vsebuje rokopis obravnava fizična in fizikalno-alhemijska vprašanja, kot posebno poglavje pa je natisnjena razprava o kugi.

* V neki turinski bolnišnici je umrl 40-letni italijanski novinar Angelo Appiotti, reški legionar, skvadrist in fašist, ki se je svojčas udeležil tudi pohoda na Rim. Sodeloval je pri turinski »Stampi«.

* Diamantni poroka sta pred kratkim obhajala zakonca Mihael in Ana Gangl v Ilmitzu. Ob tej priložnosti je v rodbinskem krogu sodelovalo mnogo sorodstva z otroki in vnuki, krajevni župan pa je izrekel zakoncema čestitke v imenu domačega prebivalstva in stranke.

* 18 otrok ima družina Kistinger v Altdorfu pri Scherdingu. Zakoncema se je pred kratkim narodil 18. potomec, kar je pač nevsakdanji primer v današnjih časih.

* Nad 33.000 otroških vrčev so našli ob sklepu l. 1944 v Nemčiji. V teh vrčih je bilo oskrbovanih nad 1.030.000 otrok.

S tem, da prodane nakupovalnici Socialne pomoči stare obleke, čevlje in podobne predmete, koristite sebi, ker dobite za njih ugodno ceno in rečemo, katere bo Socialna pomoč mogla obliči.

Iz Ljubljane

u— Novi grobovi. Po dogodi in m. čni bolezni je preminila hišna posebnica ga. Ana Soštarčičeva, rojena Lavrin. K večjemu potoku bodo rano spremlili v sredo ob pol 9. iz kapele sv. Nikolaja v Zahal k Sv. Križu. — Za vedno je zapustil svoje domobranec g. Anton Koščak. Smrt ga je pokosila v 19. letu starosti. Na zadnji poti bodo pokopnina spremlili v sredo ob 15. iz kapele sv. Antona na Zahal k Sv. Križu. — Umrla je blaga mati ga. Marija Klemenčeva. Pogreb pokopnice bo v sredo ob 9. iz kapele sv. Jure na Zahal na pokopališču k Sv. Križu. — Po težki bolezni je v četrty mladosti prenehal biti sree soproje opernega režiserja ga. Hane Freilichove, rojena Centa. Njene zemlje ostanke bodo spremlili do prenehanja groba v torek ob pol 9. z Zal. kapele sv. Antona.

Jožici Majaronovi v spomin

Tiho si odšla iz naše sredine. Nisi mogla dočakati dni, ki jih je želela tvoja nezna dekliska duša.

Bila si polna vere in lepote in resnico, blest in sijaj zlaganega sveta te nista marila, vercvala si in nosila v sebi le čistost, s svojimi mladimi in lepimi očmi si gledala življenje, vedela si dobro, da je vse minljivo: bogastvo in slava, da ostanke za nami le duša, da se ohranijo le dobra dela in blagi spomini.

Samo 22 pomladi si dočakala, pa si morala oditi. Kje je tvoje poletje, kje je jesen, da bi dozorila in dala, kar si hotela in za čemer ti stremela tvoja duša? Poletja ni, jeseni ni, sredi svoje najlepše pomladi si zvenela. Kot prelepa roža, si močno zrasla k soncu, komaj si odprla svoje nežne lističe, cvet je šele zadehtel, pa si odšla za vedno.

Tvoj dom, tvoj rojstni kraj je danes pust. Lepa Borovnica ni mogla sprejeti vsaj tebe mrtvo, tvoj grob je na ljubljanskem Zahalu, daleč od groba matere in brata, ki še v zemlji nimajo miru pred zračnimi angloameriški razbojniki.

Podvaj v miru! A mi, ki smo te poznali in ljubili, te bomo našli v svojih srečih do tistih dni, ko bo Gospod tudi nam zapril oči.

Se usta so nema in noge drhte in sanje so mrtve, v mrak so zbežale, le v grozi so tvoje oči zasijale, v grozi poslednjega dne.

Je vse končano, ko telo nam umre, kaj čutiš v grobu, kaj duša ti sanja, v dolgih nočeh presladkega spanja, kako je, o mlado in lepo dekle?

Brezkrajna je potov širina in duša kot angel s peruti leti, tam daleč nebesko obliče lešči, le mir je in sladka tišina!

Tvoj prijatelj

Jernej Dimitrije

dreja k Sv. Križu. — Po kratki bolezni je umrl, star komaj 14 let, dijak 5. razreda reame gimnazije g. Franci Nemec. Do zadnjega počivališča ga bodo spremlili v sredo ob pol 10. iz kapele sv. Jakoba na Zahal k Sv. Križu. Na svojem domu je v ponedeljek dotpel g. Jože Sušteršič, gospodar na Betajnovi. Dragega pokopnina bodo spremlili na zadnji poti v sredo ob pol 11. izpred hiše žalosti na Vrhniki, Stara cesta št. 23, na farno pokopališče sv. Pavla. — Pokopnim bodi ohranjen blag spomin, njihovim svojem pa izročamo naše iskreno sožalje.

MED. UNIV.

DR. BOGOMIL ROŠ

specialist za ženske bolezni in porodništvo
ORDINIRA OD 1. DO 3. URE.

LJUBLJANA — MIKLOŠEVA C. 4-II.

u— Ivanu Hočevanju v spomin. Dragi Janez! Včeraj si odpotoval. Ker nisim mogel k slovesu na postajo, pošiljam za Teboj to kratko pismo. Ne vem, če sem Te že kdaj nadlegoval po pošti. Saj tudi ni bilo potrebno, še manj nujno. Blizu si nisva mogla biti, kakor sva si bila, ko sva se skupaj merila fronte. Po pameti in s srcem si jih nalagal, bi dejal, da orame ljudem ni bilo težko. Zato Te bodo tudi ohranili v dobrem spominu. In zato Tvoj odhod ni mogel biti težak. Tem manj, ker si odpotoval ob prvi najčistejši bežini letošnjega leta. Zakaj si se že zdaj odločil za selitev, več najbolje sam. Mislim, da si izvolil boljši del. — Kadar boš v veselju družbi z Nacetoma Mahorčičem in Perhavcem, Jeranom, Botavzarjem, Lundrom, Adamičem in tolikimi drugimi od starejše frankarske garde, ki ji je nekoč stregel Nace Banko, spričavam vsem moje prisrčne pozdrave! In skinite ga kakšno kapljico še na zdravje nas drugih, tukaj ostajih! Tudi recite katero po stari navadi. Ti, Janez, pa poprimi s svojimi krepkim basom kakor si to storil na tolikih malih koncertih in tudi — pri pogrebi! Dobro se imej! Tvoj stari Joža Bokš.

u— V. simfonični koncert Radia Ljubljane. V ponedeljek 15. t. m. bo v večji univ. koncertni dvorani V. simfonični koncert radijske postaje. Spored bo obsegal znamenita dela skladateljev Beethovna, Wagnerja, Liszta in Schillera. Koncert bo izvajal pomnoženi radijski orkester pod vodstvom intendanta državnega gledališča v Ljubljani Ferdinanda Herzoga. Koncerta se bo pričel točno ob 18. uri; vstopnice s sporedi bodo v predprodaji od srede 10. t. m. dalje v knjižarni Glasbene Matice.

u— Višje državno tožilstvo se je s 1. januarjem 1945 preselilo iz svoje palače v poslopje Mestne hranilnice v Prešernovi ulici št. 3/III v prestore bivšega Vrhovnega sodišča.

u— Dodatne življne nakaznice za tečaje za mesec januar bo mestni preskrbovalni urad dejal po številkah potrdil tako, da pridejo na vrsto v sredo 10. t. m. številke 1 do 100, v četrtek 11. t. m. številke 101 do 200, v petek 12. t. m. številke 201 do 300, v soboto 13. t. m. številke 301 do 400, v ponedeljek 15. t. m. številke 401 do 600, v torek 16. t. m. številke 601 do 800, v sredo 17. t. m. številke 801 do 1000 in v četrtek 18. t. m. številke 1001 do 1200. Mestni preskrbovalni urad opozarja podjetja, naj se točno dle vrstnega reda. Urad posluje v ta namen v I. nadstropju palače Bata, soba št. 3, med uradnimi urami od 7.30 do 13. ure in od 14.30 do 16.30 ure.

RAZNAŠALKE

pridne in zanesljive, za okraje Bežigrad, Spodnja Šiška in Galjeveca — sprejme uprava „Jutra“

u— Sadržaja in vrtnarska podružnica Ljubljana I ima svoj redni letni občni zbor v nedeljo 14. t. m. ob 1/9 v prostornih gostilnah »Mirak« na Rimske cesti. Dnevni red običajen. Člani vabljene. Če ne bo sklenjenosti ob napovedani uri, bo občni zbor pol ure kasneje ne glede na število udeležencev. V slučaju alarma bo občni zbor pol ure po koncu alarma. Če bo alarm končan do 11. dopoldna.

u— Kaj naj to pomeni? Citatelj našega lista nam sporoča, da je opazil te dni na marširali ob hišnem zidu podlascu, ki je, kakor je pozneje ugotovil po odčitih stopinj, prišla iz soseske na njegov vrt, prezela po marelju, nato pa zopet odskočila v sneg ter izginila. Prijatelj in znanec, katerim je omenil to stvar, pravi, da pomeni pojav podlascu v bližini človeških bivalj ob tem času napoved, da bomo imeli letos še hudo zimo. Kaj pravijo k temu drugi opazovalci?

u— Smučarje-dijake, ki so se prigrnili za šolske smučarske tečaje, opozarjamo na zadnje objave v sp. tni rubriki našega lista.

u— »Jezerka« in »Čudežni rog« sta dve mišni pravljici za našo mladino, ki ju je napisal pisatelj Lojze Zupanc, odlično ilustriral pa akad. slikar Guido Birolia. Knjigo je založila knjižarna Učiteljske tiskarne v Ljubljani.

u— Učite se strojeplja! Novi tečaj pričenja 9. 10. in 11. januarja. Praktično znanje, koristno vsakomur: sedaj in v bodoče. Učne ure logovorno po želji. Informacije dnevno, prospekti: Trgovsko učilišče »Christofor učni zavod«, Domobranska 15.

u— Za stare in onemogle Ljubljance v mestnem zavetišču v Japljevi ulici je podaril javni notar, g. dr. Andrej Kuhar, 300 lir namestno venca na krsto svojega dobrega prijatelja pok. g. Janka Blewelsa-Trsteniškega. Mestno županstvo izreka dobrotniku najtopeljšo zahvalo tudi v imenu podpiranich.

Nakupovalnica Socialne pomoči kupuje stara oblačila, obutev, perilo, posteljnino itd. po dnevni ceni.

u— V počastitev spomina blagopokojne gospe Vide Goslarjeve je darovala rodbina Kermavner-Zabred znesek 200 lir za »Socialno pomoč«.

u— V počastitev spomina hragega svaka g. Janka Blewelsa-Trsteniškega darujeta Josip in Mila Vencina 200 lir Domu slepih.

u— Srednješolce-lice, ki se želijo izveždati v strojeplju, opozarjamo na nove tečaje, ki pričnajo po Novem letu 9., 10. in 11. januarja. Praktično znanje, vsakomur koristno. Učne ure dogovorno po želji. Informacije dnevno, prospekti: Trgovsko učilišče »Christofor učni zavod«, Domobranska 15.

u— FORMICOT PASTILE ZA DEZINFEKCIJO UST IN GRLA dobite v lekarnah.

Z Gorenjskega

V Radovljici je umrl 3. januarja zvečer Miha Zažokar, dimnikarski mojster za zgornji del Gorenjske. Zapustil je svoje in prijatelje v 53. letu svoje dobe. Nihče ne bi krepkemu možu prisodilo, da bo njegova življenjska pot tako kratka, vendar se pljučnemu raku ni dalo ustavljati. Za pokopnikom žaluje žena Marica, hči edinka Marija, še živeča mati ter večiko število sorodnikov. Zažokar je bil čistan tudi kot občan ter je bil član odborov pri radovljiški mestni hranilnici, kmetijski zadrugi, v obrtnem društvu in drugod. Vsa Gorenjska pa je poznala v njem prvovrstnega dimnikarskega mojstra.

S Koroškega

V Smohorju na Koroškem so imeli pred dnevi sestanek za celo smohorsko okrožje. Na sestanku so bila področja opredeljena o delovanju v minulemu letu, nato pa je bil zborovalcem pojasnjen politični in gospodarski položaj. S posebnim zadovoljstvom je ugotovil okrožni vodja kmetov, da so bile v l. 1944. odlane vse količine pridelkov stodoštovno, za kar je izrekel zahvalo vsem proizvajalcem.

V Pilberku na Koroškem je mladina izgotovila večje število igrač, katere so bile prodane za 400 mark, denar pa je bil poklonjen Zimski pomoči.

V 80. letu svoje dobe je umrl 31. decembra koroški rojak Franc Pikert, upokojeni stražmojster iz Borovlj pri Beljaku. Zapuščila vdova, sina in hčer ter druge sorodnike.

Smrt med koroškimi rojaki. V Beljaku je umrl 63letni upokojeni železničar Ignacij Ambrus. V Celovcu sta umrla zasebnica Marija Klečnikova ter 43letni nadzornik Čevoške elektrarne Oskar Robin. V Svečah je podlegel ranam, ki jih je dobil na bojišču, desetnik Ivan Beguš. Na Suhi pri Libeljah je umrla 61letna Antonija Lepušinova.

tika posebno podčrtala kot mnogo obetajočega pevca in igralca, kraljico — Lucija Ožegovičeva, paža — Mezgečeva in trubadurja — Marij Simenc (s posebno pohvalno kritiko).

Dirigent Neffat o tej operi
Delo je vsebinsko zelo melodično in ga je glasba je mestoma deskriptivnega značaja, v njej je ubral skladatelj izredno nežno glasbeno struno, ki se je prilagodila tej verzizmu odmaknjeni pravilnici vsebini.

Lepo je pisana partija trubadurja (prolog in epilog), predvsem pa vlogi kraljice in paža v posebno melodično čustvenem vzponu velikega dueta v 2. sliki; v nasprotju z resnobnim in umerjenim značajem glasbenih motivov kralja.

Ziva, vedra, ritmično razgibana je v značaju španskih romanc spisana mandolinska, ki jo poljo paži v isti skliki.

Poleg intermezza iz »Ksenije« štejemo tudi intermezzo iz »Stare pesmi« med najbolj posrečene Parmove muzikalne stvaritve.

Režiser Golovin o »Stari pesmi«
Po mojem mnenju je šel Menasci v »Stari pesmi« v smer, ki divergira s »Cavallerio rusticano«. V tej vlada verizem, medtem ko je ubral v »Stari pesmi« pot, kamor prihaja operni razvoj šele polagoma v današnjih dneh: v abstraktno prikazovanje življenja. (Libretistični primer za to je Suttermeisterova opera »Romeo in Julija«, ki je na sporedno letošnje sezone). Menasci se je ogibal realističnega tolmačenja dogajanj in ni prikazal zapletov na običajen odski način, temveč je razpoloženja.

Morda režija, občinstvo in kritika tedanje dobe tega hotenja niso razumeli in zato delo ni doživelo tistega učinka, ki je morda lebel libretistu pred očmi. V svojem režijskem konceptu sem sku-

Obvestila »Prevoda«

Prodaja zaseke

Zaseke bodo prodajali mesarji v torek 9. in v sredo 10. januarja jutraj takoj po prihodu s klavnice, najpozneje pa od 9. ure naprej.

Stranke, ki so kupovale v mesarji Krušič, Bezenškova 10, so od sedaj naprej do določene mesarju Brčanu Aljžiju, Tovarniška 13; stranke pa, ki so kupovale v mesarji Krušič, Carnetova ulica, so pa dodeljene mesarju Benčini Jožetu, Čenečeva 10.

S Stajerskega

V Podlehniku pri Ptujju je priredila ondotna vzgojevalnica za kmečko mladino poseben tečaj, v katerem je prejele v zadnjih treh mesecih strokovno izobrazbo 28 bodočih stajerskih kmetov. Tečaj je sedaj zaključen, ob zaključku se je vršil izpit, ki je pokazal dosežene uspehe. Vodja kmetijskega tečaja Söllner je podal bilanco učenih uspehov ter je na koncu razvil program za bodoče spodnjaštarske kmete, ki imajo prvenstveno dolžnost ohraniti zvestobo do zemlje.

Solsko slavje so imeli nedavno v Portanu je priredila ga. Helena Landstädterjeva poseben kuharski tečaj za dekleta. Tečaj je obiskovalo 30 deklet, ki so se pod vodstvom imenovane gospe učile del v kuhinji, pralnici, v hiši, na vrtu in pri negi perutnine. Ob zaključku tečaja so gojenke povabile vodjo in druge funkcionarje stranke ter oblasti iz Ptuja, da so si ogledali razstavo njihovih izdelkov iz slame, na koncu pa je bila še gledališka predstava pravljičnega značaja.

V Razgorjih pri Laporju na Stajerskem so priredili zabavni večer za otroke, katere je domače žensko bogato obdarovalo. Prireditve se je udeležil tudi ragnski župan.

V Gradcu je umrl železostugar Franc Polanc v 52. letu starosti. Nadalje so umrli: mesarjeva žena Jožefina Černi, trgovec Viktor Flegel in tvorniški ravnatelj Karel Leitner.

Štiri smrtne žrtve zaradi avtomobilske nesreče. V Gostinju pri Gradcu se je primerila te dni huda avtomobilska nesreča. Nekaj avtomobil je zavozil s ceste v obstranski jarek in je padel od tam v prekop. Štirje potniki v vozilu so se pri tem ubili. Med njimi so: 63letni komercialni direktor Strojbank, Josef Pirker, prokurist Pavel Benšek in vozač Braucher. Trupla smrtno ponesrečenih so potegnili iz prekopa šele, ko so iz njega izčrpali vso vodo.

Iz Trsta

Nova umetnostna razstava je bila odprta te dni v Michelazzizveji umetnostni galeriji v ulici Sv. Miklavža. Svoje umetnine razstavlja slikar Ramir Meng.

Maša v predoru. Na Novega leta dan ob 11. je bila v zaključnem predoru v ulici Monfort maša, ki jo je daroval župnik pri Sv. Antonu starem mons. Vascotto.

Svečan pogreb. Te dni so v Trstu svečano pokopali 18letno Rino Masarin, ki je bila svojas uradnica v trziških ladjedelnicah, v zadnjem času pa bolničarka.

Smrtna kosa. Dne 30. decembra so umrli med drugim v Trstu 75letna Elizabeta Tomé vd. Morpurgo, 83letna Justa Lavrenčič, 69letni Alojz Levak, 85letna Emilija Savlić, 65letna Ana Mazar, 89letni Jožef Mandelj, 59letni Ivan Bogataj, 83letna Karolina Fon, 22letna Adolorta Merznik, 80letni Anton Zorzin in 80letna Jožefina Zorzin in 80letna Jožefina Dekleta.

Novi alarmni znaki. Z veljavnostjo 6. januarja so bili uvedeni v Trstu sledeči alarmni znaki: Manjša nevarnost: pet sirenskih znakov po 5 sekund s 5 sekundnimi presledki. Letalski alarm: štirje sirenski znaki po 15 sekund s 5 sekundnimi presledki. Zmanjšana letalska nevarnost: 5 sirenskih znakov po 5 sekund s 5 sekundnimi presledki. Koniec letalske nevarnosti: en znak, ki traja 30 sekund.

Ustreljen kolovodja tolovajske skupine. V zadnjem času je Trst strahovala roparske tolovajske skupine, ki je izvršila številne drzne vlome, tatvine in rope. Tržaški policiji se je posrečilo zajeti kolovodjo te kriminalne družine 25letnega Bruna Velenika. Te dni se je moral zagovarjati pred tržaškim posebnim sodiščem, ki ga je obsodilo na smrt. Justifikacija je bila izvršena dne 29. decembra jutraj.

šal podpreti ta njegov namen in sem zato vnesel vanj balne momente, ki podčrtavajo razpoloženja, dajejo dejanju razgibanost v smislu abstraktnosti in v medsebojnem odnosu pevcev in plesalcev tolmačijo zunanje skopo dogajanje. Tako na primer podčrta pojav plesoših mladenk razliko med mladimi in stari svetom, kamor spada kraljica in kamor jo vleče narava. Odtod izhaja konflikt nezvestobe in ljubavi med mladega paža. Konflikt je tu v stanjih, ne v zunanjih premikih dejanj, ki so skrženi na minimum. Kraljica in paževa mladost in kraljeva starost dajejo že a priori konflikt: tragedija razlike med mladostjo in starostjo je stara kot človeštvo, zato je tudi popolnoma upravičen pravilniški okvir, kamor jo presadi libretist času in prostoru ustrezajoče, ker se godi lahko kdaj — in kjer koli.

Opombe k bodoči izvedbi

Opero je na novo prevedel in predelal operni ravnatelj V. Ukmar. S tem, da je prenešen prihod kralja in njegova obsodba ljubimcev na konec 2. slike, je dosežen močnejši in bolj logični razvoj dejanja kakor prvotno v originalu, ko je bil v začetku 3. slike, v ječi. Z delnimi popravki oz. podkrepitvami smisla je dogajanje bolj določeno in slog tega dela bolj doznan. — Prvotno je bil paž ženska partija. Takratna doba, ko je ustvarjal Parma, je obkličala posebno dražest ženske v moški partiji, po drugi strani pa so bile tenorske pojave, ki bi ustrezale predstavi mladega paža, redke. Ženska v partiji paža je za naše današnje pojmovanje precej neodobna rešitev in moti iluzijo ljubavnega para, obenem pa je za nas v drugi točki brezredmetna, ker imamo med našimi mladimi pevci pojave, ki ustrezajo po svoji zunanosti tej vlogi. Zato je zasedena ta vloga z moškim pevcom.

V novi izvedbi bodo peli: kralja — M.

Beleznica

KOLEDAR

Torek, 9. januarja: Julijan.
DANAŠNJE PRIREDITVE
Kino Matica: Rembrandt.
Kino Sloga: Poletje, sonce, dekle.
Kino Union: Pustovski čas se nadaljuje
DEZURNE LEKARNE
Danes: Dr. Kmet, Ciril Metodova 43;
Trnkoczy ded, Mestni trg 4; Ustar, Se-
senburgova ulica 7.

Zatemičev od 17,30 do 7,20

DRŽAVNO GLEDALIŠČE

Torek, 9. jan. ob 16.30 operna predstava:
Thais. Red B.
Sreda, 10. jan. ob 16.30 operna predstava:
Manon, Red Cetrtak.
Četrtak, 11. jan. ob 16.30 dramska pred-
stava: Poslednji mož. Red Sreda.

J. Massenet: »Thais«. Opera v treh dejanjih (6 slikah). Dirigent: D. Zebre. Režiser: C. Debevec. Koreograf: P. Golovin. Kostumi: J. Vilfanova.
Drama pripravila uprizaritev »Gste Berjaga« po slovitem romanu Selma Lagerlöfove. Dejo je dramaturgiziral Božena Begovičeva. Naslovno vlogo bo igral Vladimir Skrbineš, majorico-Marija Vera, Elizabeta Dohno-Levarjeva, Sintrama-M. Skrbineš.

Dolajniška skupina Jadransko Primorje

RADIO LJUBLJANA

TOREK, 9. JANUARJA
7.00—7.10: Poročila v nemščini 7.10—9.00: Jutranji koncert. Vmes od 7.30—7.40: Poročila v slovenščini. 9.00—9.10: Poročila v nemščini 12.00—12.30: Napovedi sporeda, nato: Opoldanski koncert. 12.30—12.45: Poročila v nemščini. Poročila o položaju in poročila v slovenščini. 12.45—14.00: Koncert za razvedrilo. Radijski orkester vodi D. M. Sijaneč. 14.00 do 14.15: Poročila v nemščini. 14.15—15.00: Prenos osrednjega nemškega sporeda: Od dveh do treh — šare meh. 15.00—17.00: Prenos osrednjega nemškega sporeda (glasba). 17.00—17.15: Poročila v nemščini in slovenščini. 17.15 do 18.30: Prenos osrednjega nemškega sporeda: Popoldanski kratkoscenjski. 18.30—18.45: Glasbena medija. 18.45—19.00: Zdravstvena ura. Dr. Rakovec Slavko: Ledvična tuberkuloza. 19.00 do 19.30: Slovenska ljudska oddaja. 19.30—19.45: Poročila v slovenščini. 19.45—20.00: Aktualno predavanje (prenos). 20.00—20.15: Poročila v nemščini. 20.15—21.15: Komorna glasba: Trio za flavto, gosli in celo. Igrajo: Slavko Korošec, Miran Vher in Adolf Zupanc; solist: Jelka Stančič, violina; pri klavirju: Marjan Lipovšek. 21.15—22.00: Dunaj pozdravlja Ljubljano. 22.00—22.15: Poročila v nemščini. 22.15 do 23.00: Plesni orkester, vodi M. Vodopivec. 23.00—24.00: Prenos osrednjega nemškega sporeda (glasba).

SPORT

Dijaški smučarski tečaj
Dijaki III. in IV. razredov srednjih šol naj se zglasijo dne 11. t. m.; tečaj se prične v petek 12. t. m.

Vsi dijaki, ki so se prijavili za smučarske tečaje v okviru razširjene šolske telesne vzgoje, naj se zglasijo v četrtek dne 11. t. m. ob 8. zjutraj ali ob 15. popoldne v prostorih športnega referata pokrajinske uprave (Vrtača št. 5, pritličje) zaradi razvrstitve v oddelke in razdelitve smučil. S seboj morajo prinesiti dijaško knjižico in od staršev podpisano izjavo, da jamčijo za vrnitev izposojenih smučil po končanem tečaju. Ob tej priložnosti naj se zglasijo tudi oni dijaki, ki imajo lastno smučarsko opremo.

Opozarja se, da se lahko udeležujejo letošnjih smučarskih tečajev samo dijaki III. in IV. razredov ljubljanskih srednjih šol. Začetek prvega tečaja bo v petek dne 12. t. m. na Golovcu, in sicer za dijake, ki imajo popoldanski šolski pouk ob 8.30 zjutraj, za ostale pa ob 15. Tečaj bo trajal 8 delovnih dni po 2 uri na dan ter bo zaključen v soboto 20. t. m.

Dijakinjam, ki so se prijavile za gojitev smučanja, se sporoča, da se bo pričel tečaj zanje bržkone v torek 23. t. m. Podrobnosti glede tečajev za dijakinje bodo objavljene pozneje.

(Iz športnega referata pokr. uprave.)

— Klubom, ki gojijo table-tenis! Pozivam vse delegate namizno-teniških klubov na sejo, ki bo v sredo dne 10. t. m. ob 18. v dvorani Akademskega doma. Načelnik.

Dolničar (namesto obolelega V. Janka), kraljico — V. Bukovčeva, ki bo nastopila tokrat prvič v glavni operni partiji, paža — D. Čuden, trubadurja pa L. Rakovec. Dirigent: A. Neffat, režiser in koreograf: P. Golovin, scenograf: ing. E. Franz, kostumi: J. Vilfanova.

Pri letošnji prvi izvedbi te opere, ki bo obenem spominška proslava skladatelja, bo zaigral orkester najprej intermezzo iz »Ksenije«, sledil bo govor opernega ravnatelja V. Ukmarja o V. Parmu, nakar bo izvajala »Stara pesem«.

Maša SI.

Zapiski

Jacob Grimm, 4. januarja je poteklo 160 let, kar se je rodil utemeljitelj germanistike Jacob Grimm. Njegovo ime in delo se v več smereh dotika tudi slovenskega kulturnega razvoja: predvsem po vzoru, ki ga je postavil kot izrazit izpodbudnik in glasnik nove romantične miselnosti zbirateljskega slovenskega narodnega blaga, dalje v smeri preučevanja našega jezika in vpliva, ki ga je imel Jakob Grimm sploh na razvoj slavističnih študij, zlasti pa glede na stike, ki so ga vezali s slovenskim znanstvenikom Jernejem Kopitarjem in o katerih pričuje njuna korespondenca. Oba brata Grimm sta s pridobila posebno velik vpliv na znanstveno preučevanje nemškega jezika, njegovih pismenih in ustnih izročil. Jacob Grimm pa je šel v svojih stikih najdalje, njegov vpliv sega tudi v srbsko romantiko, kjer je našel v Vuku Karadžiću zvestega učenca, ki je v glavnem po Kopitarjevem vplivu, vendar z Grimmovim vzorom pred očmi izvršil obsežno jezikovno reformo. Narodna doba, zlasti homersko lepa epika, ki jo je nabral Vuk, je vzbudila tolikšno pozornost Jacoba Grimma, da se je usil učil srbsčine. Tako se okrog imena in dela Jacoba Grimma združujejo slavistika in romanistika, romantična miselnost ter kulturno in politično prebujenje narodov južnovzhodnega prostora.

